

(המשך מעמוד 28)

בתוך החברה המערבית יש פגם הבנוי בתוכה, והפגם הזה — ממה הוא נובע? קטנתו — אני חושב שהוא נובע מה תערובת של יהדות, נצרות ויווניות ו-עליונות האדם על הטבע, והאדם הלכן על-פני אדמים אחרים.

וזה מגיע כבר גם לעליונות של האדם על הקוסמוס. היות שהאדם נעלה על הקוסמוס, או ודאי שהוא נעלה על עצמו, או כל אדם יכול להיות עליון לגבי אדם אחר. וזה הפגם הבנוי בתוך התרבות ה-מערבית, שמביא לידי כך שהאדם הוא כלי-כך עליון, שאין לו כבר מים לשתות ואוויר לנשום ומראות לראות ואיפה לחיות. ואם זה מגיע לידי ביטוי יותר חריף בקהילייה קטנה כמו ישראל, שהיא סגורה מכל הצדדים, וכמו כל מקום קטן וסגור — שדומה למחנה-ריכוז, ואני מתאר מחנה-ריכוז בספר שלי — בתוך מרחב קטן נתון וסגור אתה רואה את נתוני-היסוד בצורה מוגדלת ומובלסת, או אתה רואה את זה פה יותר, אבל זה שייך לכולנו.

למעשה, כשקראתי את הכי פה, היתה לי ההרגשה שאתה אינך מדבר על מה שיקרה אחרי חורבן המדינה, כי-אם על מה שי-קרה במדינה כמו שהיא, עכשיו.
יש שם קונץ קטן, שהוא קונץ סיפורתי. לדבר על ההווה בשפת עבר. במקום להגיד: "אני יושב עכשיו עם אורי אבנרי", אני אומר: "נהגתי, בשעתו, בימים רחוקים מאד, לשבת עם אורי אבנרי" ברגע שאני אומר את זה בלשון עבר, ואני מתאר הווה

אם נשארתי בחיים אחרי 1948, אני חייב משהו לאלה שהיו איתי ב-1948!

קיים בלשון עבר, ההווה חדל להתקיים. הוא כבר לא קיים. יש דבר יפה מאד בדיקדוק.

ככלי, כעברית הקלאסית, נדמה לי, ההבדל בין עבר ועתיד הוא די ממושמש.

נכון מאוד, אתה אומר "ואמר", וזה עבר. אתה אומר: "ואמר" — וזה עתיד. **זו מביא אותי לשאלה שרר צייתי לשאול אותך. כספר שלך יש הרבה קטעים שהם, למעשה, מין ביטוי, ואפילו נוסטאלגני, לארץ ישראל שהיתה כשהיינו צעירים, ארץ-ישראל שלפני קום המדינה. אבל יש גם קטעים על ארץ-ישרא-אל של העתיד, ודווקא תיאור די מרובא.**

ביחס לעבר — מאחר שאתה שייך לבני הדור שלי, מותר לי להגיד לך את זה.

אנחנו נתנו משוה על-תנאי, ולא קיימו את התנאי שלנו.

אנחנו — סליחת, עם כל הצניעות ועם כל הכבוד — אנחנו הדור שבנה ולהם והקים את המדינה הזאת. אנחנו הקמנו אותה על-תנאי, היו לנו רצונות ושאיפות, ויש לכבד לא רק את העובדה שהקמנו את זה, אלא גם את הרצונות שהיו לנו כשאנחנו הקמנו את זה. אם הרצונות שלנו לא התגשמו, מותר לנו לא להיות שבעי-צדון, ומותר לנו גם להתקומם נגד זה, ומותר לנו גם לזעום על זה. יש לנו כל הזכות המוסרית לזעום על זה שחיללנו את הצ'ארטר שלנו.

אנחנו שבה שעלתה בו, כשי-קראתי את הספר שלך, והעולה בו גם כשאני מקשיב לרבינינוסמאלי גיה שהספד לאחרונה אופנה כי-מדינה, היא: האם אין לך לפעם מים ההרגשה שהעם, שהיה קיים ערב קום המדינה, הוא עם שינה מזה שקיים היום? שדמעה אין רצף תרבותי ביננו וביניהם, התרבותית של שנות הארבעים,

(המשך בעמוד 34)

תשובות השאלות 1978

8	7		6	5	4	3	2		1		
						9					
	15		14	13			12		11 10		
			17						16		
	22			21		20	19		18		
		28			27	26	25		24 23		
33			32			31		30		29	
				35				34			
	43	42	41		40	39			38 37	36	
		47		46			45			44	
				50	49			48			
55		54			53				52		51
			80			59	58	57			56
				64			63		62		61
					66				65		
	74	73	72		71	70			69 68		67
			78		77			76			75
84	83		82	81				80			79
				86							85
		91			90			89 88			87
						94	93	92			
									96		95
											97

מאונך:

1. קיבוץ בדרום הארץ. 3. גדיל. 4. כלי-קיבול לנוזלים. 5. מספיק! 6. זוהר בלי ראש. 8. התקנת תערוכה. 11. גורה קטנה. 12. שכווין. 14. אפס. אין. 15. הר בגליל. 20. אביון. 21. בתוכה. 24. מספיק! 26. מטבע יפנית. 27. בשבילך. 28. יבשה מוקף פת ים. 29. שאינו קטין. 30. מררה. 32. שמתקידו לטפל בגינה. 33. הרחק מכאן. 37. שם דג שנוכר בתלמוד. 38. קינה. 39. שים יד! 40. הכניס בבריתו של אברהם אבינו. 42. ממונחי החשמל. 43. משמשים לשריכה. 45. מאכל-תאוה לבהמות. 46. הורדה מן המחיר המקורי. 48. שמו הפרטי של דה-מופאסאן. 50. מילת-תנאי. 51. ש-עיניו פוזלות. 52. מספק שאינו קצין (ר"ת). 54. "שטקר". 55. שינה. 58. שם. 59. מן הגפיים. 62. הפסקה קלה. 64. מונארך. 68. עיר באיטליה. 69. מכשיר-עינויים. 70. גיבעה קטנה. 71. גוף. 73. "כן", באנגלית. 74. גם זו הונאה. 76. שרוח-חיים באפיו. 77. בילה את הלילה. 79. מדינה באירופה. 80. חיש. 82. זאטוט. 84. ממצבי האשה. 89. כישוף. 90. למדו. 93. מאחר ש. 94. מיקוה-מים ענקי.

מאוזן:

1. שר וקצין. 2. עץ צהוב-הנה וחזק, משמש לתעשיית רהיטים. 7. אחורי הגוף. 9. מתן כסף לצדקה. 10. מן השבטים. 12. רשף. 13. אביון. 15. מתוויה-נגינה. 16. עובד-אדמה. 17. שנה. 18. שטעמו כלענה. 19. בוא מלמעלה למטה! 21. הגיע. 22. מתוויה-נגינה. 23. מצבת-זיכרון. 25. מחלקי היממה. 28. מילת-ברירה. 29. עיר במרכז הארץ. 31. נביאים כתובים (ר"ת). 32. גן קטן. 34. רביאלוף (ר"ת). 35. עצם בפה. 36. מדינה באפריקה. 39. אף. 41. סובייקט. 44. כינוי-כבוד לגדול בתורה. 45. תפירה. 47. מישקל האריות. 48. תנועה בים. 49. נזכר לעיל (ר"ת). 51. פייה המשמשת ל-עישון סיגריות. 53. מן השיניים. 56. מחסום לפי בעל-חיים. 57. שיכחה. 60. כותל. 61. חבורת-זמר. 63. תא-דואר (ר"ת). 64. סטא-טוס. 65. משבץ בקפיצה-לגובה. 66. מילת-שליה. 67. מבני יעקב. 70. תווית על הבגד. 72. מיתקן לבישול. 75. חומתי-מים. 76. שתוכו ריק. 78. תרופה. 79. שליח ציבור (ר"ת). 80. מילת-שאלה. 81. גרו יאיר (ר"ת). 83. מחודשי השנה. 85. שיכר. 86. עייפות. 87. קידומת צרפתית. 88. בל-בד. 90. רוח רעה. 91. אית. 92. כלי-נשק "קר". 95. בת-קול. 96. חום נעים. 97. אחד מסיתחי הגוף.

קשקשת 1978

הפעל את דימויך ונסח למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר חסבר מה אתה רואה בו. חצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: "קשקשת", ת.ד. 136, תל-אביב. החג: דרות הקולעות ביותר תפורסמת, ובעליון יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב-אין בתל-אביב, קול-נועה-הסנונית היחיד בישראל.

קשקשת 1976

- זהירות, שמו עליך עין! ייקי פלע, ת.ד. 875, אשדוד
- העין שלא הכירה את יהושע פרץ.
- מורדי אקשטיין, רח' טשרניחובסקי 28, בתים עינו של האחד הגדול פקוחה — ברוך נאדל והכלכלה השחורה. רפי גרום, רח' לכיש 5, ת"א
- מבט עגום אל מיפסל מיה-הכינרת. שירי ברעמי, רח' יהודה הנשיא 36, נווה-אביבים, ת"א
- אידי אמין לאחר תחרות-איגרוף עם מוחמד עלי. שאול יהישלום, רח' אורלנסקי 7, פ"ת

השבוע בדרייב אין בשעה 8.00 הרפתקאות עליונות "בילבי" בשעה 10.30 סרט המתח "מי אתה W?"

בסיסונות

- שמלות הריון
- מכנסי הריון
- טוניקות הריון
- חליפות הריון

כהן מודל

תל-אביב, רח' נחלג בנימין 4, קומה ב' דרך החצר פזוז עד 7 בערב (סגור בשעות 4-2) להזמנות ע"י טל: 50344, ת"א